

בבית הדין להגבלים עסקיים

מונופול 2/96

בפני המשנה לאב בית הדין כב' השופט י' עדיאל

עו"ד לורי לוי – זנדברג - חברה
מר איתן אביבי - חבר

בענין: סעיף 30 לחוק ההגבלים העסקיים

ובענין: הממונה על ההגבלים העסקיים

המבקש

נ ג ד

1. ידיעות אחרונות בע"מ
 2. ידיעות תקשורת בע"מ
- ע"י ב"כ עוה"ד ש. הורוביץ ושות'

המשיבות

ה ח ל ט ה

החלטה זו מתייחסת למספר בקשות שהוגשו על ידי הצדדים בתיק זה כדלקמן :

1. בקשה לתיקון צו הביניים – 46/96

המשיבות מבקשות לתקן את צו הביניים שניתן על ידינו ביום 12.9.96 בשני מובנים :

- א. מבחינת מימד הזמן – להתיר ל"ידיעות" להמשיך במבצעי ההנחות נשוא צו הביניים משך שבוע לאחר ש"מעריב" יסיים את המבצע מטעמו (שעה שעל פי הצו

הוגבלה זכותו של "ידיעות" לקיים את המבצעים רק למשך התקופה בה "מעריב" מקיים את מבצעיו).

ב. מבחינת המימד האיזורי – להרחיב את זכות התגובה של "ידיעות" אל מעבר לאותה נקודת מכירה בה מפעיל "מעריב" את המבצע שלו, באופן שכאשר "מעריב" פותח במבצע ביישוב עירוני גדול, יהא "ידיעות" רשאי לפתוח במבצע הנחות מטעמו בכל נקודת מכירה המצויה בשטח של תת הרובע (על פי חלוקה גיאוגרפית שאומצה על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה במפקד האוכלוסין והדיוור משנת 1995) שבו מצויה נקודת המכירה (או נקודות המכירה) המשתתפת במבצע "מעריב", גם אם אין היא משתתפת במבצעי "מעריב". ואילו כאשר "מעריב" פותח במבצע הנחות ביישוב שאינו יישוב עירוני גדול, יהא, "ידיעות" רשאי לפתוח במבצע הנחות מטעמו בכל מנקודת מכירה הנמצאת בשטח היישוב (לרבות נקודות מכירה שאינן משתתפות במבצעי "מעריב").

התיקון המבוקש הוסבר על רק הדברים שאמרנו באותה החלטה, כי "אנו ערים לכך שמגבלה זו, המעמידה למעשה את זכות התגובה על "Customer to customer basis" כרוכה בקשיים, בייחוד מבחינת מימד הזמן, שהרי "מעריב" אינו מודיע ל"ידיעות" מראש מתי הוא עומד לפתוח במבצע חינוך, והסביר כי פעמים יגלה "ידיעות" את דבר קיומו של המבצע במבצע חינוך, וסביר כי פעמים יגלה "ידיעות" את דבר קיומו של המבצע לאחר מעשה. אם "ידיעות" אינו יכול להגיב בו זמנית על מבצעי "מעריב", עשויה להתעורר השאלה האם אין להרחיב את זכות התגובה, הן מבחינת המימד האיזורי והן מבחינת מימד הזמן...".

עם זאת, הוספנו וציינו, כי "גם אם יתקבל העקרון של התגובה האזורית, הרי הגדרת אזור התגובה, כמו גם תחומי זמן התגובה, הן מבחינת משכו והן מבחינת סמיכותו למבצעי "מעריב", הם נושאים סבוכים. "ידיעות" לא העלה בפנינו הצעות קונקרטיות בענין זה, ובנסיבות אלה איננו רואים אפשרות לדון בנושאים אלה בשלב זה". עתה הביא בפנינו "ידיעות" הצעות קונקרטיות, אולם לאחר שעיינו בתגובת הממונה, המתנגד להצעות אלה, ובתצהיר התומך בתגובתו, הגענו למסקנה שאין מקום להכנס בשלב זה לבחינת אותן הצעות, וכי יש להשאיר נושא זה לבירור בהליך העיקרי, זאת, מהטעמים הבאים:

ראשית, צודק ב"כ הממונה בטענתו כי לא חל כל שינוי בנסיבות המצדיק את שינויו של צו הביניים.

שנית, וזה העיקר, הממונה איננו מסכים לשינוי צו הביניים, ומעלה כנגד הבקשה טענות רבות, הן במישור המשפטי והן במישור העובדתי. בחינתן של טענות אלה מצריכה בירור נוסף רחב יריעה, מה שיחייב, למעשה, לפתוח את הדיון בבקשה לצו הביניים מחדש. בנסיבות אלה איננו סבורים שיש מקום לקיים דיון ביניים נוסף בנושא זה, זאת, גם לאור היקפו רחב היריעה של הדיון הקודם, ויש להשאיר את בירור הנושא להחלטה בהליך העיקרי.

בקשת הממונה למחיקת סעיפי כתב התשובה שאינם נתמכים בתצהיר (סעיפים 40-39, 42-43, 48-49, ו-139 (בקשה 45/96).

הממונה מבקש למחוק סעיפים אלה שבבקשה בשל כך שאין הם נתמכים בתצהיר. הממונה מבסס את בקשתו על תקנה 18 לתקנות ההגבלים העסקיים (סדרי דין), הקובעת:

"לבקשה או לתשובה יצורף תצהיר לאימות העובדות המשמשות יסוד לבקשה או לתשובה, שהמצהיר יכול להוכיחן מתוך ידיעותו הוא וכן רשאי הוא להצהיר לפי מיטב אמונתו ובלבד שיציין את הנימוקים לכך".

ב"כ המשיבות טוענים כי תקנה 18 הנ"ל איננה מונעת הגשת ראיות נוספות על התצהיר התומך בבקשה. לטענתם, כל שקובעת התקנה הוא, כי לגבי אותם עניינים בבקשה, או בתשובה, הנתמכים בתצהיר, יש לצרף את התצהיר כבר בשלב הגשת הבקשה או התשובה (גם זאת לא לגבי כל העובדות שבבקשה אלא, רק לגבי העובדות המשמשות יסוד לבקשה). אולם אין התקנה חלה, לגישתם, על אותם עניינים הנתמכים בראיות אחרות, אשר יובאו בהמשך ההליך.

במקרה זה, טוענים ב"כ המשיבים, כי האמור בסעיפים אלה נתמך בחוות הדעת שהוגשה מטעמם.

לאור התשובה האחרונה (כי האמור בסעיפים אלה נתמך בחוות הדעת שהוגשה על ידי המשיבים), איננו רואים מקום למחיקת סעיפים אלה. עם זאת, ראינו להוסיף בעניין זה מספר הערות.

בעקרון, מקובלת עלינו עמדת הממונה, כי בקשתו, כמו גם תשובת המשיבות, אינן ממצות את הראיות המוגשות בהליך זה, והן, למעשה, בגדר כתבי טענות שנועדו לגבש את הפלוגתאות שבין הצדדים. אולם, בהבדל מכתבי טענות רגילים, חייבים אלה להיתמך בתצהירים. גם מתקנה 18 האמורה אין עולה כי אותם תצהירים שלש לצרף לבקשה או לתשובה נועדו למצות את כל הראיות שיוגשו על ידי הצדדים במסגרת הליך. עמדה זו, לפיה אין בתצהירים התומכים בבקשה ובתשובה כדי למצות את הראיות המוגשות בהליך על ידי הצדדים, מקובלת, כפי שצינו לעיל, גם על ב"כ המשיבות.

העולה מכאן הוא, כי ההליך של הגשת הראיות לא תם עם הגשת הבקשה והתשובה. בעקבות החלפת כתבי הטענות מתגבשות הפלוגתאות שבין הצדדים, ורק בעקבות כך יוגשו על ידי הצדדים ראיותיהם, בהליך עצמו. ראיות אלה תכלולנה, כמובן, גם את התצהירים התומכים בכתבי הטענות עצמם.

אולם, מכאן אין נובע כי ניתן שלא לתמוך את כל העובדות שבבקשה, או בתשובה, בתצהירים. הבקשה והתשובה נועדו, כאמור, לגבש את הפלוגתאות שבין הצדדים. ואולם, בהעדר תצהיר התומך בכתב הטענות, ניתן יהא לכלול בכתבי הטענות כל טענה שהיא, בין שבעל הדין יוכל להוכיחה במשך הדברים ובין אם לא יוכל לעשות כן, לרבות עובדות או טענות אותן אין בדעתו כלל להוכיח. לאור כך, הוצבה בתקנות הדרישה כי כתב הטענות ייתמך בתצהיר. תצהיר כזה יש בו כדי לגבש את הפלוגתאות בצורה יעילה וממצה, הרבה יותר מכתב טענות סתמי.

לאחר החלפת כתבי הטענות, לא יידרשו הצדדים, ובמקרה זה מדובר במיוחד בצד הפותח בהבאת הראיות, להגיש את ראיותיהם, אלא בהתייחס לאותן הפלוגתאות שהתבגשו בתצהירים. אם לא תאמר כן, כי אז, תהא התוצאה שהממונה ייאלץ להגיש ראיות המתייחסות לנושאים שונים, רק משום שאלה הועלו בכתב התשובה, למרות שזה לא נתמך בתצהירים. תוצאה כזו הינה תוצאה מכבידה, בלתי יעילה ולא רצויה. בסדרי הדין הרגילים נקבעו דרכים המיועדות להתגבר על תוצאה כזו, כמו הגשת שאלונים, גילוי מסמכים, פרטים נוספים, ראיות הזמה וכיוצא"ב. אולם, בהליך המתקיים בבית הדין נקט מחוקק המשנה בדרך יעילה יותר, המיועדת לנפות מלכתחילה מכלל הפלוגתאות שבין הצדדים נושאים וטענות שאין להם גיבוי ראיתי בתצהירים.

מכאן, שעל הצדדים לתמוך את כל העובדות שבכתבי הטענות בתצהירים. אולם, יש להעיר לענין זה, כי עובדות לאה, אותן יש לכלול בכתבי הטענות, אינן חייבות להשתרע על כל הפסיפס העובדתי שיוכח על ידי הצדדים במשפט, אלא, על הרצאת העובדות המהותיות בלבד.

אכן, יכול להיווצר מצב שבו אין בעל דין יכול, כבר בשלב של הגשת כתב הטענות, להשיג ראיות די הצורך, בעזרתן יוכל לתמוך את כתב טענותיו בתצהיר. על קושי זה ניתן להתגבר דרך כלל באמצעות הגשת תצהיר הערוך על-פי מיטב הידיעה, שבו יצהיר בעל הדין על העובדות הנוגעות לעניין למיטב ידיעתו. אם גם תצהיר כזה נבצר מבעל הדין להגיש בתוך המועד, כי אז עליו לבקש דחיה בהגשת התשובה, או לתקן את כתב הטענות בהמשך ההליך, על פי רשות בית הדין. אולם, הפתרון וודאי שלא יימצא בהגשת כתב טענות שאיננו נתמך בתצהיר. הגשת כתב טענות כזה תביא לערפול ואי וודאות לגבי הפלוגתאות שבהליך, ולגבי הראיות שיש להגיש במסגרתו, וככלל, יצדיק הדבר הגשת בקשה מחיקה.

במקרה זה, טוענים ב"כ המשיבות, כאמרו, כי אותם סעיפים נתמכים על ידי חוות דעת, והואיל וזו כבר הוגשה, איננו רואים לנחוץ למחוק בשלב זה את הסעיפים האמורים מכתב התשובה.

בקשה זו מושתתת על הטענות הבאות: ראשית, המצהירים לא כללו את העובדות, עליהן הם מצהירים בגוף התצהיר, אלא התייחסו אליהן על דרך ההפניה לבקשה. שנית, המצהירים לא הבחינו בצהירהם בין עובדות הידועות להם מתוך ידיעתם האישית, לבין עובדות שאינן כאלה, ואשר עליהן הם מצהירים למיטב ידיעתם. שלישית, המצהירים לא נימקו על מה מתבססת אמונתם או מיטב ידיעתם בדבר נכונות העובדות הנתמכות בתצהירים. רביעית, הפגמים הקיימים בתצהירים, במידה ולא יתוקנו, ימנעו הצגת תשתית עובדתית מלאה ומדויקת בפני בית הדין.

איננו רואים מקום לפסול בעקרון כל תצהיר המנוסח כתצהיר בג"צ, היינו, תצהיר המאמת את הבקשה בסופה.

עם זאת, נכון הדבר שתצהיר כזה עשוי לערפל את ההצהרה מבחינת האבחנה בין עובדות שעליהן ניתנת ההצהרה מידיעתו האישית של המצהיר, לבין עובדות אחרות, לגביהן אין לו ידיעה אישית, והיא מצהיר עליהן למיטב ידיעתו.

אולם, עיקר הפגם בתצהיר זה, ככל שהוא נוגע להליכים שבפנינו, הוא בכך שהוא איננו מפרט את מקור הידיעה או האמונה עליו מבוססת מיטב ידיעתו של המצהיר.

בית הדין איננו קשור בדיני הראיות, ועל כן אנו מוכנים, בעקרון, לקבל גם עדויות מכלי שני. עם זאת, איננו מוכנים לוותר על הכלל הבסיסי, על פיו מקום שניתן תצהיר על פי מיטב הידיעה, על המצהיר לפרט את + עליו נסמכת אותה "מיטב ידיעה" או "מיטב אמונה". תוצאה זו מחייבת גם מהוראות תקנה 18 לתקנות ההגבלים העסקיים (סדרי דין), המתירה לבעל דין "להצהיר לפי מיטב אמונתו ובלבד שיציין את הנימוקים לכך"

לעניין זה, איננו מקבלים את גישתו של ב"כ המבקש, על פיה "האמצעי הנכון והשלב המתאים להתחקות אחר בסיס המידע של המצהיר הוא החקירה הנגדית", וכי "ככל שיש לממונה שאלות בדבר מקור המידע של המצהיר, וכלל שהוא מטיל ספק במהימנותו, מוזמן הוא לחקור את העד במהלך ההוכחות".

החקירה הנגדית, אין לה דבר עם תקינותו של התצהיר. תצהיר צריך שיעמוד על רגליו מכוחו הוא, ואין המצהיר יכול לסמוך על החקירה הנגדית, על מנת שזו תבסס את התשתית הראייתית שבסודו.

איננו מקבלים גם את הטענה, כי "פעמים רבות פסקאות בכתב התשובה, העוסקות בעניין מסויים, כוללות אינפורמציה הידועה למצהיר (עובדות נכונות), ומסקנות הנגזרות ממנה (עובדות נכונות למיטב ידיעה), כאשר מבחינת תכנית אין מקום לפצל את הפיסקה למילים ולחלקי משפטים. שלמות הפיסקה מבחינה תכנית – ולא פורמליסטית טורדנית – היא שהנחתה את המשיבות בנסוח כתב התשובה".

טיעון מעין זה רק מחזק את עמדת הממונה, כי אין מקום להתיר הגשת תצהירים על דרך ההפניה. ראשית, כריכת עניינים שונים, מבחינת מקור הידיעה של המצהיר, באותן פסקאות (בבקשה), איננה מונעת התייחסות נפרדת, בתצהיר, לעובדות שמקורן בידיעתו של המצהיר ולעובדות הידועות לו על-פי מיטב הידיעה. שנית, אם אין נסח התשובה יכול

לנסח פסקאות שמבחינה תכנית אינן כורכות יחדיו עובדות הידועות לו מידיעה אישית ועובדות הידועות לו למיטב הידיעה, עליו לנסח תצהירים מלאים ונפרדים, כמקובל בהליכים אזרחיים. לא ייתכן שקושי בניסוח הבקשה הוא שיכתוב את האיכות הראייתית של התצהיר התומך בה, והוא שימנע את פירוט מקורית הידיעה של המצהיר.

במקרה שבפנינו נוסחו התצהירים באופן הבא: "העובדות המפורטות בתצהירי זה ידועות לי, בין מידיעה אישית, בתוקף תפקידי האמור, בין מעיון במסמכים, ובין משיחות שקיימתי עם גורמים שונים בקצות "ידיעות אחרונות". הטעון המשפטי השזור בתצהירי זה מבוסס חוות דעת יועציה המשפטיות של "ידיעות אחרונות", להם אני מאמין".

נוסח זה של תצהיר איננו מקובל עלינו לחלוטין. הוא אינו מאפשר לדעת אילו מן העובדות ידועות למצהיר מידיעתו האישית, ואילו מהן מבוססות על מיטב ידיעתו. מקום שמדובר בעובדות שאינן בידיעתו האישית של המצהיר, אין גם לדעת, על פי נוסחה, על מה נסמכת אותה "מיטב ידיעתו".

לאור האמור, על המשיבות לתקן את תצהיריהן, ולפרט אילו מן העובדות הנכללות בתצהיר ידועות למצהירים מידיעתם האישית, ואילו מן העובדות ידועות להם מכלי שני, היינו, למיטב ידיעתם. לגבי העובדות מהסוג האחרון, על המצהירים לפרט את מקור הידיעה, על פי הכללים המקובלים (לרבות זיהוי שמו של המקור). אם אין בידם לעשות כן לאור נוסחה הנוכחי של הבקשה, כי אז עליהם להגיש תצהירים מלאים. אם נעשו התצהירים על יסוד עיון במסמכים, על המשיבות לפרט בתצהיריהן את המסמכים שעל יסוד העיון בהם הצהירו המצהירים מה שהצהירו. לגבי כל מסמך, עליהן לפרט לאילו סעיפים בתצהיר הוא מתייחס. אם מדובר במסמכים המשתרעים על פני מספר רק של עמודים, יש לפרט בדיוק לאילו מסמכים או חלקי מסמכים הכוונה. אם בדעת המשיבות להגיש מסמכים אל הכראה במשפט, עליהן לצרף כבר עתה וכחלק בלתי נפרד בתצהיריהן. אם יבקש הממונה לעיין במסמכים אלה, או חלקם, עליו לדרוש מהמשיבות להעמידם לרשותו בתוך 7 ימים מיום קבלת התצהירים, ועל המשיבות להגיב על הדרישה בתוך 15 יום מיום קבלתה.

4. בקשה לגילוי מסמכים כללי וגילוי מסמכים מיוחד (בקשה 45/96)

הממונה מבקש להורות ל"ידיעות" לעשות תצהיר גילוי מסמכים כללי, ותצהיר גילוי מסמכים מיוחד.

בעקרון, איננו רואים מניעה להורות על גילוי מסמכים בהליכים שבפני בית הדין, בכפוף לכך, שהשימוש בכלי דיוני זה לא ייעשה באופן אוטומטי, אלא בשים לב למידת תרומתו להליך הספציפי, ולהשפעה שתהא נודעת לשימוש בהליך זה על יעילות הדיון ומשכו.

הממונה איננו חולק על זכותן של המשיבות לקבל תצהיר גילוי מסמכים מטעמו, אלא שהוא טוען כי זכות זו צריך שתופעל באופן הדיי, גם כנגד המשיבות.

אשר לבקשת הממונה, מקובלת עלינו טענת ב"כ המשיבות, כי בהתחשב באופי השאלות העומדות לדיון, המתפרשות על מגזר כה רחב של פעילות המבקשים, הליך גילוי מסמכים כללי, למעט פירוט המסמכים שבדעת המשיבות להגיש במשפט, יהא רחב ומכביד מדי. בנסיבות אלה, ובכפוף לאמור בהמשך, איננו סבורים שיש להיזקק להליך של גילוי כללי, אלא, במידת הצורך, לגילוי מיוחד בלבד.

גילוי מיוחד :

א. המשיבות אינן מתנגדות למתן תצהיר גילוי מסמכים בכל הקשור לסעיף 1 לנספח א', לבקשת הממונה (סעיף 76 לכתב התשובה), מיד בתום איסוף הנתונים על ידן. אנו מניחים כי בינתיים הסתיים איסוף נתונים אלה, וכי אין עוד מניעה המגשת התצהיר.

ב. המשיבות מתנגדות לגילוי מסמכים ביחס למחירי הפרסום בעיתון "ידיעות" עצמו (סעיף 2 (א) לנספח א' לבקשת הממונה), מהטעם שהפרסום הארצי, להבדיל מהפרסום במקומונים, איננו נושא הדיון. ואולם, המשיבות עצמן העלו את נושא מחירי הפרסום, לא רק בעיתונים המקומיים, אלא גם בעיתון "ידיעות" עצמו, כאשר טענו, בסעיף 86 לכתב התשובה, לגבי התחרותיות של שוק הפרסום, הן השוק המקומי והן השוק הארצי. לאור כך, על המערערות ליתן תצהיר גילוי מסמכים גם בהתייחס לנדרש בסעיף 2 (א) לנספח א'.

אשר לסעיף 2 (ב) לנספח א': על המשיבות לעשות את התצהיר בהתייחס לסגי המודעות הנוהגים אצלן, בין על פי שטח הפרסום, מספר המילים, נושא המודעות או כל אמת מדיה אחרת המשמשת להן כקנה מידה להבחנה בקביעת מחירי הפרסום.

ג. סעיף 3 (א) לנספח א' (סעיף 98 לכתב התשובה): המשיבות אינן טוענות לעלות ההפצה לבתים אצלן, אלא לגבי הערכתן את עלות ההפצה לבתים בעתון "הארץ". לפיכך, איננו רואים מקום לצוות כמבוקש. כלל שהערכה זו מבוססת על מסמכים או על מדיע שהתקבל מאחרים, יחול האמור לעיל לגבי דרך עריכת התצהירים.

ד. סעיף 4 לנספח א' (סעיפים 127-128 לתשובה): סוגי המודעות הם כמפורט בהחלטה זו לעיל, ועל המשיבות לפרט מסמכים אלה בתצהיר הגילוי בהתאם.

הממונה ביקש לקבוע, כי לא יהיה ניתן להגיש לבית הדין מסמכים שלא נזכרו בהליך גילוי המסמכים. המשיבות טוענות, לעומת זאת, "כי במידה וירצו להציג במהלך ההוכחות מסמכים נוספים, אשר לא צורפו לכתב התשובה מטעמן, ימסור מסמכים אלה לממונה, קודם לדיון, כך שלא יופתע מהצגתם". הצעה זו איננה ברורה לנו, וכדי

למנוע ספקות, וללא קשר לכתב התשובה, נציין, כי על הצדדים להגיש את מלוא ראיותיהם בתיק זה בתצהירים או בחוות דעת, אלא אם יבקשו ויקבלו רשות להגיש ראיות מסויימות שלא על דרך הגשת תצהירים. אם הדבר לא הובהר עד כה, אנו מבקשים להבהיר נושא זה עתה, כדי למנוע כל אי הבנה בעתיד. ראיות אלה כוללות כל מסמך שבדעת הצדדים להגיש כראיה במשפט. מסמכים אלה יש לכלול, כמובן, גם בתצהיר גילוי המסכים, ולעניין זה, היינו, לעניין המסמכים שבדעת המשיבות להגיש במשפט, על המשיבות לעשות גם תצהיר גילוי מסמכים כללי. לא תותר הגשת מסמכים שלא צורפו לתצהירים ולא גולו בתצהיר גילוי המסמכים.

לאור כך, יעשה הממונה תצהיר גילוי מסמכים כללי, והמערערות תעשינה תצהיר גילוי מסמכים כללי ומיוחד, כאמור לעיל.

5. חסיון מסחרי לגבי סעיפים 127-128 לכתב התשובה (בקשה 45/96).

אין חולק על כך כי מדובר בסודות מסחריים של המשיבות, הנוגעות לנושאים מסחריים רגישים ביותר, כמו מחירי פרסום, היקף הדפסות, הכנסות ומידע הקשרו בנתוני תפוצה. הממונה טוען, כי אין בידו הידע הדרוש לבחינתם של נתונים אלה, ללא עזרתם של אנשי מקצוע. ואולם, מתשובתו של הממונה מסתבר שאותם אנשי מקצוע, שבעזרתם הוא מבקש לבדוק את הנתונים האמורים, הינם מתחריהם של המערערות – אנשי "מעריב". בקשה זו איננה מקובלת עלינו. אין זה מתקבל על הדעת כי המערערות תחשופנה בפני מתחריהן סודות מסחריים כמוססים ביותר, רק כדי לסייע לממונה בבחינת טענותיהן. אם בכלל היה מקום להשלים עם תוצאה בלתי סבירה כזו, היה זה בנסיבות נדירות ויוצאות דופן, שבהן תוכח החיוניות שבאותו מידע לבירור הבקשה, עד כדי האפשרות לסיכול ההליך כללי, והעדר כל אפשרות לבחון את הטענות בלא להזקק למתחריהם של המערערות. בענייננו, לא הונחה תשתית ראייתית המבססת טיעון מעין זה, ועל כן איננו מוכנים להסיר את החסיון מעל הסודות האמורים. הממונה יהא רשאי, כמובן, לגלות את תוכן האמור בסעיפים אלה לעורכי הדין או הכלכלנים העובדים עמו. באם יבקש הממונה להעביר את המידע האמור לאנשי מקצוע חיצוניים, שאינם קשורים ב"מעריב", ובאם לא תבוא על כך הסכמה בין הצדדים, יכול הממונה לפנות בעניין זה, פעם נוספת, לבית הדין. לעניין העברת סודות מסחריים אלה למכון גאלוף נתייחס בהמשך.

7. פרטים נוספים (בקשה ללא מספר, שהוגשה במסגרת הבקשה לקביעת מועד לקיום דיון מיום 10.11.96).

איננו סבורים שיש הצדקה לכרוך את מתן הפרטים הנוספים בגילוי המסמכים, הגם שלגופו של עניין ניתן בהחלטה זו גם צו לגילוי מסמכים. מקובל עלינו כי הבקשה באופיה מתאימה יותר לשאלון מאשר לפרטים נוספים, אך טעם זה, כשלעצמו, אין בו כדי להביא לדחית הבקשה. ניתן היה להוסיף ולקבוע כיא הואיל ומדובר במן פרטים נוספים לכתב

התשובה; והואיל וזה חייב בתמיכה בתצהיר, הרי שגם הפרטים הנוספים חייבים בתצהיר לאימותם. אולם, בהעדר בקשה בנדון, איננו מחייבים מתן הפרטים הנוספים בתצהיר.

לפיכך:

המשיבות תמצאנה את הפרטים הנוספים המבוקשים בסעיפים 1 ו-2 למכתבו של עו"ד נ. זקלר מיום 28.10.96 (נספח א' לבקשה).

המשיבות תמצאנה את הפרטים המבוקשים בסעיפים 3 ו-4 למכתב הנ"ל, ככל שהם מתייחסים לעיתונים המקומיים הפועלים באזורי הקריות, חיפה ופתח תקוה. הממונה יוכל להגיב בתוך 7 ימים על טענת המשיבות כי הפרטים המתבקשים לגבי העיתונים המקומיים האחרים אינם נוגעים לעניין, ולאחר מכן תנתן החלטה גם לגבי עיתונים אלה.

המשיבות תמצאנה לב"כ הממונה העתקי השאלונים, וכן את שאר המסמכים והפרטים הנזכרים בסעיף זה, בכפוף לאמור להלן.

אשר למסמכים לגביהם נטען (ללא פירוט) כי אינם מצויים בידי המשיבות: מדובר, לכאורה, במסמכים הנמצאים בשליטת המשיבות, שכן מדובר בסקר שהוזמן על ידן. לאור כך, איננו מוכנים להסתפק בתשובה שהמסמכים הנוגעים לעניין אינם נמצאים בידי המשיבות. על המשיבות לפעול לקבלת המסמכים נשוא הבקשה המנוגעים בדבר, ועליהן להודיע בתוך 15 יום אלה מסמכים מסרבים האחרונים להמציא. לאור תשובה זו יוכל הממונה לשקול דרכים אחרות, או נקיטת הליכים אחרים, לשם קבלת המסמכים המבוקשים, לפי שיקול דעתו.

אשר לשמות המרואיינים: חשיפתם של אלה, יש בה לכאורה משום פגיעה בפרטיות כמשמעה בסעיף 2 (8) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א – 1981, ובשלב זה איננו רואים מקום לצוות על כך. נהיה מוכנים לחזור ולשקול בקשה זו בהמשך הדיון, לאחר הצגת המסמכים האחרים הנזכרים בבקשה זו.

אשר לשמות הסוקרים: נתון זה רלבנטי לצורך בחינת אמינותו של הסקר, הוא גם איננו נוגד, לכאורה, את חוק הגנת הפרטיות, ועל פני הדברים איננו רואים סיבה לסירוב חברת "מודיעין אזרחי" לספק נתונים אלה. מכל מקום, הואיל ומדובר בנתונים שאינם בשליטת המשיבות, לא ניתן להיעתר לבקשה בנושא זה בשלב זה. הממונה יוכל, אם רצונו בכך, לנקוט גם בעניין זה בהליכים נוספים, לפי שיקול דעתו.

8. בקשת המשיבות למחיקת בקשת הממונה על הדף. או למחיקת התצהירים המשלימים שהוגשו על ידי הממונה על הסף (בקשה מיום 11.12.96).

א. לא ברור לנו הטעם שביסוד הבקשה למחיקת הבקשה על הסף, ככל שזו נסמכת על הנימוק כי התצהירים החדשים חורגים מגדר טענות הממונה בבקשה. טענה זו, כפי שיפורט בהמשך, איננה מקובלת עלינו. בכל מקרה, אין עולה מכאן שהבקשה איננה מגלה על פניה עילה, ולא גם, לשיטתם של המשיבים, עליה שונה מזו העולה מהתצהירים המשלימים.

ב. איננו מקבלים גם את הבקשה למחיקת התצהירים המשלימים של הממונה. כפי שעולה מהאמור לעיל, התצהירים התומכים בבקשה ובתשובה, אינם ממצים את הראית המוגשות בהליך זה. לאור כך, רשאי היה הממונה להגיש תצהירים נוספים בשלב זה. הוא הדין לגבי תצהיריהם הנוספים של המשיבים, שיוגשו בעקבות תצהירים אלה. גם פרוטוקול הדיון מיום 6.10.96 איננו מלמד על הגבלה בהגשת תצהירים משלימים מטעם הממונה. מהטעמים המנויים בתשובת הממונה, איננו מקבלים גם את הטענה, כי התצהירים המשלימים חורגים מהבקשה.

9. בקשות לשמירת סודות מסחריים: בקשת המשיבות (44/96) ובקשת הממונה.

אנו נעתרים לבקשות, ומורים כמבוקש. הממונה, וכן ב"כ המשיבות, לא יעשו שימוש בנתונים אלה, ולא יעבירו אותם לאחרים, אלא לעובדי הרשות להגבלים עסקיים, או עובדי משרדם של ב"כ המשיבות. כל צד אשר יבקש להעביר את הנתונים למומחה חיצוני או לאדם אחר כלשהו, יבקש לקבל לכך את תגובתו של הצד האחר. נתנה הסכמתו של הצד האחר להעברת הנתונים, לא יועברו הנתונים בטרם יחתום מקבלם על כתב התחייבות לשמירת סודיות, בהתאם לנוסח שצורף לבקשתו של הממונה (בקשה..... נספח.....). לא באו הצדדים להסכמה בדבר העברת הנתונים לאחרים, יוכל כל צד המבקש להעביר את הנתונים, ואשר לא קיבל על כך את הסכמת הצד האחר, לפנות לצורך כך בבקשה לבית הדין, ובלבד שהדבר יעשה תוך 30 יום מהיום.

10. בקשה בענין מינוי מומחים לסקרי דעת קהל על ידי הממונה (בקשה 2/97) מיום 20.2.97. ותשובת המשיבות להודעת הממונה בענין חוות דעת המומחים המוגשות על ידו. מיום 13.1.97.

המשיבות מלינות על כך שהממונה, כאמור בהודעתו מיום 27.10.97, נעזר במימון מתחריהם של המשיבות, שיש להם ענין ישיר בבקשה זו, לצורך מימון חוות הדעת המוגשות על ידו. במיוחד מלינים המשיבים על כך שהממונה נעזר לצורך כך במכון גאלוף, שיש לו, לדבריהם, קשרי עבודה שוטפים ונרחבים עם העיתון "מעריב". בינתיים הודיע הממונה, כי הוא לא יעזר במימון של אחרים לצורך תשלום שכר המומחים המועסקים על ידו. אף על-פי כן, עומדים ב"כ המשיבות על קבלת החלטה בבקשתם למנוע מהממונה להסתייע במימון חיצוני לחוות הדעת המוזמנות על ידו. בנסיבות אלה, איננו רואים צורך להידרש לעניין זה, שהפך בינתיים לתיאורטי. אולם, לשם הסרת ספק, יודיע הממונה, בתוך 7 ימים, האם שולם בעבר תשלום כלשהו, ואל תשלום ביניים, על ידי מתחרי המשיבות, למומחים אלה, או, האם היו המומחים מודעים לכך כי שכרם אמור להשתלם על ידי מתחריהם של המשיבות. אם התשובה תהא חיובית, נחזור ונזקק לעניין זה.

עניין דומה מועלה על ידי המשיבות בבקשתן בעניין מכון גאלוף. כאן מבקשות המשיבות לאסור על הממונה לקבל חוות דעת בנושאים לאה ממכון גאלוף, זאת, לאור העובדה כי מכון זה מקיים, או קיים, קשרי עבודה שוטפים עם "מעריב", מתחרן העקרי של המשיבות.

מכון גאלוף, או מנהלו, מסרו את חוות דעתם לבקשת הממונה ואין למשיבות כל מעמד להתערב בהחלטת הממונה לגבי המומחים שיועסקו על ידו. לכל היותר, יוכלו ב"כ המשיבות להעלות טענות כנגד האובייקטיביות והמהימנות של מומחה זה, הקשרו, לטענתן, עם מתחריהן, אך בכך אין כדי לפסול חוות דעת זו, וודאי שאין בכך כדי למנוע מהממונה להתקשר עם מומחה זה.

שונה הדבר ככל שמדובר בהעברת מידע סודי למומחה. כאן אכן יש למשיבות מעמד להתנגד להעברת מידע הנוגד לסודותיהן המסחריים. אכן, שאלה היא האם נכון יהיה להעביר מידע כזה למי שנמצא בקשרי עבודה הדוקים עם מתחריהן של המשיבות, כל זאת, במובן, בלא להטיל דופי כלשהו ביורשו של זה. לאור כך, ובאם לאחר הגשת חוות הדעת מטעם מכון גאלוף נושא זה הינו עדיין אקטואלי, יגיש הממונה, בתוך 7 ימים, את תגובתו לבקשת המשיבות לאסור על העברת סודות מסחריים שלהן למר לוי – מנהלו של מכון גאלוף. עד למתן החלטה בעניין זה לא יועבר חומר כאמור.

- א. אנו דוחים את הבקשה לתיקון צו הביניים.
 - ב. אנו דוחים את הבקשה למחיקת סעיפים 39-40, 42-43, 48-49, ו-139 לתגובת המשיבות.
 - ג. אנו דוחים את בקשת הממונה למחיקת תצהירי המשיבות, אך מחייבים את המשיבות לתקן את תצהיריהן, כמפורט לעיל, בתוך 30 יום.
 - ד. הממונה יעשה תצהיר גילוי כללי, והמשיבות תעשנה תצהיר גילוי מיוחד וכללי (האחרון בהתייחס למסמכים שבדעתן להגיש במהלך הדיון, בלבד), הכל כמפורט לעיל, בתוך 30 יום.
 - ה. יישמר החסיון לגבי האמרו בסעיפים 128-129 לכתב התשובה, בכפוף לאמור בהחלטה לעיל.
 - ו. המשיבות תמצאנה פרטים נוספים כמפורט בהחלטה.
 - ז. אנו דוחים את בקשת המשיבות למחיקת תצהירי הממונה.
 - ח. אנו נעתרים לבקשת המשיבות והממונה לשמירה על הסודות המסחריים.
 - ט. אנו דוחים את בקשת המשיבות לאסור על הממונה לעשות שימוש בחוות דעת מטעם מכון גאלוף.
- הממונה יגיב בתוך 7 ימים על הבקשה לאסור על העברת הסודות המסחריים של המשיבות למומחה – מנהל המכון האמור, ועד למתן החלטה בנושא זה לא יעביר למומחה זה מידע זה.

י. אנו מתירים למשיבות להגיש בתוך 45 יום מהיום חוות דעת, בתגובה לחוות הדעת האחרונות שהוגשו על ידי הממונה. חוות דעת אלה לא תתייחסנה, אלא אם תנתן לכך רשות, אלא לנושאים שנדונו בחוות דעת הממונה, ולא תחרוגנה ממתן תשובות לאלה.

יא. הצדדים יודיעו, בתוך 7 ימים, עמדתם לגבי האפשרות של מינוי מומחים מטעם בית הדין לגבי התחומים בהם הוגשו (ויוגשו) חוות דעת מטעם הצדדים. הצדדים ימציאו הצעות לגבי זהות המומחים שימונו, ולצורך כך יבואו בדברים זה עם זה, כדי לנסות ולהגיע להצעות מוסכמות, זאת, גם אם הם מתנגדים עקרונית לעצם המינוי, או מתנים זאת בתנאים.

יב. אנו קובעים את התיק לשמיעת הראיות ליום 6.7.97 ולכל יום שלאחריו (למעט ה- 8.7.97) בשעה 15:00, על ליום ו' ה- 11.7.97 (כולל) בשעה 08:30, מתוך מגמה לנסות ולסיים את שמיעת הראיות לפני הפגרה.

על הצדדים להיות ערוכים להשמעת כל עדיהם במהלך שבוע זה. ב"כ המשיבות יודיעו אם הם מוכנים לממן הקלטת ישיבות ההוכחות. אם המועדים המוצעים לעיל אינם נוחים למי מהצדדים, נקבעת בזה ישיבות תזכורת לתיאום מועדים ליום 29.4.97, בשעה 08:30.

יג. אם סבור מי מהצדדים שיש מקום לקיים ישיבת קדם משפט נוספת בתיק, יבוא בדברים עם הצד שכנגד, ויציע מספר מועדים, בשעה 16:00.

ניתנה היום, 20/4/97, בהעדר הצדדים.

המזכירות תמצאי העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

סעיף 11 להחלטה יומצא לצדדים בפאקס.

א' אביבי, חבר

ל' לוי זולברג, חברה

י' עדיאל, שופט